

FOTOD: PRIIT SIMSON, RAUNO VOLMAR, MARKO MUMM

Kutsekoolide maine heidutab

► Miks peaksin minema kutsekooli, kui neist mitmeid ootavad ees liitmised või sulgemised, küsivad õpilased. See ja arvamus, et tööandja kutsekoolist saadud teadmisi ei hinda ning niikuinii õpivad ametikoolis need, kes mujale sisse ei saa, on kolm enim juurdunud ettekujutust kutsekoolidest. Haridusministeeriumi kutsehariduse osakonna nõunik Tiina Annus lükkab need ümber.

1. MÜÜT: valitud kutsekool võib sügisest kinni minna või kaob eriala.

Tiina Annus: "Kutseõppeasutuste liitmisel ei ole suletud ühte-

gi eriala, st kõik õpilased on saanud võimaluse jätkata. Tõsi on see, et paremate tingimuste nimel on koolide liitmise käigus loobunud mõnest hoonest. Aga kui palju on neid noori, kes on valinud eriala asemel maja?"

Kui noor tahab minna õppima eriala, millele uuest aastast vastuvõttu pole, võib tegemist olla alaga, mida tööturg ei vaja."

2. MÜÜT: kutsekoolides õpetatav ei ole kaasaegne, tööandjad pole noore töötaja teadmiste ja oskustega rahul või on eriala ise ajast ja arust. Nii jäävad paljud lõpetajad tööta.

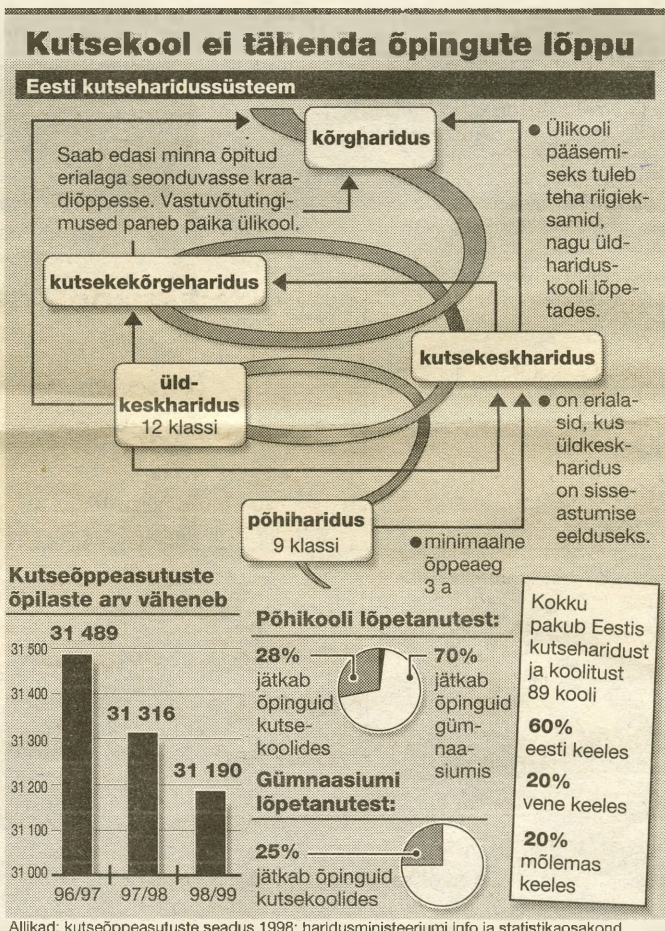
Tiina Annus: "Tööandja ei va-

gi sellist noort, kes ei taha tööd teha ja ei saa aru, et õppeasutuse lõpetamine on esimene samm, et tööl edukas olla. Need on tööandjate põhilised argumendid, kui nad räägivad kvalifitseeritud tööjõu puudusest.

Õppekava kutseõppeasutuses ei ole kinnitatud aastakümneteks. Õppekava uuendamine tööandja nõudmisi ja kutsestandardeid arvestades on kutseõppeasutuses pidevalt toimuv protsess. Kahjuks ei saa me täna väita, et kõigi erialade jaoks on olemas kutsestandardid. Seega on oluline kutseõppeasutuste vahetu kontakt ettevõtjatega, et nende soove teada saada. Kui meil peakski veel olema mõni kutseõppeasutus, kus õppekava arendusega ei tegelda, siis siin saavad noored ise ja tööandjad oma nõudlikkusega olla haridusministeeriumile toeks."

3. MÜÜT: kutsekoolides õpivad need, kes mujale sisse ei saa.

Tiina Annus: "Me ei ole teinud statistikat valdkonnas "mitmesse kooli sa proovisid sisse saada enne, kui sind lõpuks kutseõppeasutusse vastu võeti". Küll aga võime 1999. aastal koostatud uuringu "Kutseharidus kui karjääri lähtekoht" alusel väita, et küsitletud kutseõppuritest 64 protsenti on seda teinud teistel motiividel kui eelpool öeldud (tahtsin varem tööle minna ja raha teenida, kõrgkooli võib õppima minna ka peale kutsekooli, eelistan häid kutseoskusi, saan keskhariduse kutsekoolis). Tõsi, selle uuringu järgi 36 protsenti kutseõppuritest arvavad, et akadeemiline tee ei sobi nende

võimetega või ei saanud nad gümnaasiumisse, kõrgkooli sisse. Kas need noored on sellised, kellest peaks eemale hoidma?

Kahjuks on tõesti nii, et mitte kõik inimesed ei ole võrdselt motiveeritud õppima. On ka neid noori, kes pärast põhikooli lõpetamist haridusteed ei jätkagi. Siis tuleks ju gümnaasiumi lõpetanud väga hoolikalt valida ka tänavat

või teed, mida mööda käia. Et mitte kokku sattuda sellise inimesega, kes pärast põhikooli midagi õppinud ei ole, küll aga näiteks suurepäraselt puutööd teha mõistab." Agne Narusk

Kutseharidusest Internetis

- www.kutseharidus.ee
- www.entik.ee/nip/infopunkt.html

RAKENDUSLIKUD KÕRGKOOID

- Eesti mereakadeemia
- kaitseväe ühendatud õppeasutused
- sisekaitseakadeemia
- Tallinna tehnikakõrgkool
- Tartu kõrgem kunstikool
- Tartu lennukolledž
- Tartu õpetajate seminar
- Viljandi kultuurikolledž

Kutsestandardid

• Et eriala vastaks tööturu nõudmistele, on tööandjad, töövõtjad ning koolitajad välja töötanud kutsestandardid. Need on aluseks riiklikele õppekavadele. Kutsestandarditega korrastatud valdkonna erialasid õppima minnes võib kindel olla, et koolist saadud teadmised pole ajast ja arust. Samas tasub järele uurida, kas kool ikka õpetab riikliku õppekava järgi.

• **Teenindus** (rooma number näitab kutsemeisterlikkuse astet): baarmen/baariaam, giid, hotelliteenindaja, kelner/ettekandja I; kokk I; laojuhataja IV; laopidaja IV; müügiassistent III; müügiesindaja III; müügijuht IV; müüja I; pesumaja töötaja I, II; puhastusteenindaja I, II; reisikonsultant II; reiskorraldaja III, reisisaatja II; reisisekretär I.

• **Tervishoid ja sotsiaaltöö:** bioanalüütik III; hambaarsti abi I; hambaravi õde III; hooldusõde II; optik II; optometrist III; sotsiaalhooldaja II; suuhügienist IV; ämmaemand IV; üldõde III.

• **Ilu- ja isikuteenindus:** juumestaja II; jumestuskunstnik III; juuksur-stilist-tehnik II; kosmeetik II; meisterjuuksur III; noorjuuksur I.

• **Ehitus, kinnisvara ja geomaatika:** ehitusgeodeedi assistent II; ehitusgeodeet III; ehitusviimistaja II; ehituspusepp II; gaasisüsteemide paigaldaja II; keevitaja I; kinnisvaramaakler III; kinnisvarahaldur III; kinnisvarahaldur IV; kinnisvarahindaja IV; kinnisvara nooremhaldur II; kinnisvara vanemhaldur II; kinnisvarahooldaja I-II; kinnisvarahooldaja III; kinnisvarahooldaja IV; maakorraldaja IV; mürisepp II; vee-, kanalisatsiooni- ja küttesüsteemide lukksepp II; ventilatsioonilukksepp II.

• **Äriteenindus ja muu äritegevus:** juhiabi III; kindlustuse klienditeenindaja I; kindlustuse müügiesindaja II; kindlustuse müügiesindaja III; kindlustuse müügijuht IV; kindlustusjuhtumite käsitleja IV; personalitöö spetsialist III; raamatupidaja assistent I; raamatupidaja II; raamatupidaja III; sekretär I, II; ärijuhi assistent III; ärijuht.

• **Kergetööstus:** modelleerija IV; rätsep III; õmbleja I; õmbleja I, II.

• **Masina-, metalli- ja aparaaditööstus:** tööriistalukksepp I; koostelukksepp I; metallitöötlemispinkidel töötaja I.

• **Metsatööstus:** tislari I; tislari II; tislari III; forwarderioperaator II; harvesterioperaator III; metsandusettevõtja III; metsur II; raietöölaine I; metsandustehnik IV; jääger III; palkmaja ehitaja I; palkmaja ehitaja II; palkmaja ehitaja III.

• **Infotehnoloogia ja telekommunikatsioon:** infotehnoloogijuht V; teleoperaator II; teleoperaatori assistent I; vanemteleoperaator III; teleoperaator-lavastaja IV.

• **Toiduainetetööstus ja põllumajandus:** avamerekalur III; kalakonservide kaane-taja III; kalakonservide steriiliseerija III; kalasuitsutaja III; kalatöötaja II; kondiiter I; lihunik I; lihatoodete valmistaja II; pagar I; piimatoodete meister III; piimatöötaja II; rannakalur II; värske liha käitleja II.

• **Energeetika, mäe- ja keemiatööstus:** automaatik-elektrik II; elektrik II; naftasaaduste laoperaator II; liikurmasinajuht II; lõhkaja II; lõhkemeister III; tankla müüjaoperaator I; veetööstusopeeraator II; välisrõustiku lukksepp II; välisrõustike meister III.

• **Transport ja logistika:** autolukksepp II; veoautojuht II; veokorraldaja III.

Erialade kirjeldus ja nõuded:

Eesti kaubandus-tööstuskoja koduleheküljel <http://www.koda.ee/est/kutserereform.html>